

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Одеський національний економічний університет

Анотація. Робота присвячена аналізу проблем та перспектив модернізації транспортної інфраструктури України як важливого чинника економічного зростання та залучення іноземних інвестицій. Описано поточний стан автомобільних доріг, залізничного транспорту, морських портів та авіаційного сектору, які потребують суттєвих змін через зношеність та недостатню інтеграцію з міжнародними мережами. Зосереджено увагу на фінансуванні масштабних інфраструктурних проєктів, зокрема на ролі державного фінансування, міжнародної допомоги, державно-приватного партнерства, а також використанні інноваційних фінансових механізмів, таких як зелені облигації та краудфандинг. Особливо підкреслено важливість інтеграції української транспортної мережі до міжнародних коридорів і дотримання екологічних стандартів для підвищення інвестиційної привабливості. Запропоновано комплексний підхід до модернізації, який включає розвиток автомобільних, залізничних, морських і авіаційних об'єктів, що може забезпечити стале економічне зростання країни.

Ключові слова: інфраструктура господарювання; транспортна інфраструктура; модернізація; інвестиції; розвиток; економічне зростання; фінанси; проєкт.

MODERNIZATION OF ECONOMIC INFRASTRUCTURE AS A WAY TO ATTRACT FOREIGN INVESTMENTS IN UKRAINE

Abstract. The paper is dedicated to the analysis of the problems and prospects of modernizing Ukraine's transport infrastructure as an important factor for economic growth and attracting foreign investments. It describes the current state of roadways, railway transport, seaports, and the aviation sector, which require significant changes due to wear and insufficient integration with international networks. The focus is on financing large-scale infrastructure projects, particularly the role of government funding, international aid, public-private partnerships, as well as the use of innovative financial mechanisms such as green bonds and crowdfunding. The importance of integrating Ukraine's transport network into international corridors and adhering to environmental standards to increase investment attractiveness is emphasized. A comprehensive approach to modernization is proposed, which includes the development of road, railway, maritime, and aviation facilities, potentially ensuring sustainable economic growth for the country.

Key words: economic infrastructure; transport infrastructure; modernization; Investment; development; economic growth; Finance; project.

Модернізація інфраструктури господарювання є наріжним каменем для стимулювання економічного зростання України та підвищення її інвестиційної привабливості. Транспортна система, яка забезпечує ефективну логістику, швидкість перевезень та зручність пересування, є не лише внутрішнім економічним ресурсом, але й потужним важелем для інтеграції у світові ринки. Зважаючи на стратегічне географічне розташування України, розвиток транспортної інфраструктури стає ключовим чинником у боротьбі за місце на глобальній економічній арені.

Сучасний стан транспортної інфраструктури в Україні характеризується значною зношеністю, низьким рівнем ефективності та недостатньою інтеграцією з міжнародними транспортними мережами. Автомобільні дороги, що становлять основу для внутрішньої логістики, перебувають у незадовільному стані. Згідно з офіційними даними, значна частина доріг не відповідає сучасним стандартам якості, що призводить до підвищення витрат на транспортування, зростання аварійності та зниження конкурентоспроможності національної економіки. Модернізація дорожньої інфраструктури, включаючи реконструкцію існуючих трас, будівництво нових автомагістралей та впровадження інноваційних технологій у дорожньому будівництві, є критично важливим завданням для забезпечення економічного прориву [1].

Залізничний транспорт, який є ключовим для перевезення вантажів на далекі відстані, також потребує суттєвих змін. Більшість залізничної інфраструктури була побудована ще в радянські часи,

що спричиняє її моральну та фізичну застарілість. Зношені локомотиви, застарілі системи управління рухом та недостатня електрифікація залізниць обмежують потенціал цього виду транспорту. Інвестиції у модернізацію залізничного парку, впровадження високошвидкісних магістралей та інтеграція з європейськими залізничними коридорами є необхідними для підвищення ефективності та зниження витрат на перевезення [2].

Морські порти України, які мають стратегічне значення для експорту та імпорту товарів, також вимагають значних інвестицій. Незважаючи на вигідне розташування на Чорному морі, потенціал портів використовується не в повному обсязі через брак сучасної інфраструктури та низький рівень управління. Збільшення глибини акваторій, модернізація причалів, впровадження автоматизованих систем обробки вантажів та розбудова логістичних центрів можуть значно підвищити ефективність портів і зміцнити позиції України як транзитної держави [3].

Авіаційний транспорт є одним із найдинамічніших секторів, проте його розвиток обмежений недостатнім фінансуванням і застарілістю інфраструктури. Більшість регіональних аеропортів не відповідають сучасним вимогам, що ускладнює їхнє використання для міжнародних перевезень. Інвестиції в розвиток аеропортів, створення хабів для вантажних і пасажирських перевезень, впровадження цифрових технологій для автоматизації процесів та забезпечення відповідності екологічним стандартам є важливими завданнями для підвищення конкурентоспроможності авіаційного сектору України [4].

Фінансування масштабних проєктів у транспортній сфері потребує комплексного підходу, адже успішна реалізація амбітних планів модернізації залежить від мобілізації різних джерел коштів. Державне фінансування є одним із ключових механізмів, який забезпечує базовий старт для великих інфраструктурних ініціатив. Однак обмежені можливості бюджету потребують залучення зовнішніх ресурсів. У цьому контексті міжнародна фінансова допомога відіграє важливу роль, включаючи гранти, кредити від міжнародних фінансових інституцій, таких як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) або Європейський інвестиційний банк (ЄІБ). Ці інституції не лише забезпечують фінансові ресурси, але й пропонують експертизу та технічну підтримку для ефективного планування та виконання проєктів [5].

Державно-приватне партнерство (ДПП) є одним інструментом для залучення інвестицій. У рамках ДПП приватні компанії можуть інвестувати у будівництво, модернізацію або управління інфраструктурними об'єктами, отримуючи взаємний доступ до експлуатаційних доходів. Для успішного розвитку такого партнерства необхідно створити сприятливі правові умови, які гарантуватимуть інвесторам захист їхніх прав і прозорість угод. В Україні приклади успішного ДПП можна спостерігати у сфері будівництва концесійних доріг, але цей механізм досі не отримав широкого поширення [6].

Залучення приватних інвесторів також є важливим напрямом фінансування. Висока інвестиційна привабливість залежить від наявності прозорого правового поля, мінімізації корупційних ризиків та стабільності економічної політики. Україна має працювати над покращенням інвестиційного клімату, пропонуючи потенційним партнерам вигідні умови та довгострокові перспективи. Для цього необхідно впроваджувати спеціальні економічні зони, податкові пільги для інвесторів у транспортну інфраструктуру та створювати фонди для спільного фінансування стратегічних проєктів.

Інноваційні фінансові механізми також можуть сприяти мобілізації коштів. Наприклад, зелені облігації дозволяють залучати фінансування для проєктів, що відповідають стандартам екологічної стійкості, таких як будівництво електрифікованих залізничних ліній або впровадження інноваційних рішень для скорочення викидів вуглецю. Подібні ініціативи вже знаходять підтримку серед міжнародних донорів і можуть стати частиною стратегії розвитку транспортної інфраструктури України.

Ще одним перспективним напрямом є краудфандинг та інституційні інвестори. Великі пенсійні та страхові фонди можуть вкладати кошти у довгострокові інфраструктурні проєкти, забезпечуючи стабільне фінансування на багато років. Також варто враховувати потенціал публічного фінансування, коли громади та бізнес беруть участь у фінансуванні об'єктів, які безпосередньо впливають на їхню економічну активність [7].

Інтеграція транспортної інфраструктури України до міжнародних транспортних коридорів, таких як "Шовковий шлях" або Європейська транспортна мережа TEN-T, також відкриває нові можливості для залучення фінансування. Міжнародні партнери готові інвестувати у проєкти, які

підвищують ефективність транзиту товарів між країнами, зменшують логістичні витрати та сприяють інтеграції регіональних ринків.

Сучасні тенденції у світі вимагають врахування екологічних аспектів у розвитку транспортної інфраструктури. Впровадження електротранспорту, розвиток велоінфраструктури, використання відновлюваних джерел енергії для обслуговування транспортних об'єктів є важливими елементами стратегії сталого розвитку. Україна має можливість інтегрувати ці підходи у свої інфраструктурні проекти, що дозволить не лише знизити негативний вплив на довкілля, але й підвищити інвестиційну привабливість країни на міжнародній арені.

Модернізація транспортної інфраструктури є критично важливим завданням для забезпечення сталого економічного розвитку України та залучення іноземних інвестицій. Комплексний підхід, що включає реконструкцію автомобільних доріг, оновлення залізниць, розвиток портів і аеропортів, інтеграцію до міжнародних транспортних систем та впровадження екологічно чистих технологій, є ключем до успіху. Успішна реалізація цих заходів потребує активної участі держави, приватного сектору та міжнародних партнерів, а також стратегічного бачення, яке забезпечить довгостроковий результат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Волков В. П., Волкова Т. В., Волков Ю. В., Грицук І. В. Сучасний стан автомобільного транспорту і перспективи розвитку технічної експлуатації автомобілів. Науковий журнал «Технічний сервіс агропромислового лісового та транспортного комплексів». 2019. № 16. С 82-87.

2. Кірдіна О. Г. Формування інвестиційної стратегії розвитку залізничного транспорту в умовах подолання системної кризи в галузі. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2021. № 74. С.37-44.

3. Осадчий М. Л. Пріоритети стратегічного розвитку транспортно-інфраструктурних підприємств. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2024. № 7-8 (320-321). С. 166-174. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-7-8-320-321-166-174>.

4. Гнедіна К. В., Нагорний П. В. Ринок вантажних перевезень в Україні: аналіз сучасного стану, виклики воєнного часу та перспективи розвитку. Підприємство і торгівля. 2023. № 38. С. 19-28.

5. Осадчий М.Л. Інституційно-економічні механізми розвитку інфраструктури господарювання морських портів України. Ефективна економіка. 2024. №11. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.104>.

6. Клевцевич Н.А. Партнерство публічного та приватного секторів: нові можливості місцевого розвитку. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. Вип. 1 (28). С. 9–13.

7. Чала В. С. (2022). Інвестиційні стратегії екоінноваційних компаній в світовій економіці. Економічний простір. 2022. № 180. С. 39-46.

Осадчий Максим Леонідович, аспірант кафедри економіки, права та управління бізнесом. Одеський національний економічний університет, Одеса, e-mail: maksim1225678@gmail.com.

Osadchy Maksym L, PhD student at the Department of Economics, Law, and Business Management. Odessa National Economic University, Odessa, e-mail: maksim1225678@gmail.com.